

Närmare 100 skogsintresserade kvinnor från olika nordiska länder på en fältexkursion i Malax. Längst fram till vänster går Inka Piironen från Skogscentralen, som leder programmet. Hon får svara på många frågor av ivriga deltagare.

NORDISK SKOGSKONFERENS FÖR KVINNOR

Kvinnligt helhetsperspektiv behövs i klimatfrågor

När 90 kvinnor från olika nordiska länder samlas till skogskonferens i Vasa är det klimatförändringarna som diskuteras mest. Deltagarna träffar gamla vänner, knyter nya kontakter, upptäcker likheter och olikheter i varandras skogsvardag och samlar värdefulla insikter att ta med sig hem.

TEXT OCH FOTO **JOHANNA HÄGG**

DET ÄR EN speciell känsla att sätta sig i en fullsatt sal med kvinnor i olika åldrar, från olika länder, som diskuterar utmaningar och möjligheter i framtidens skogsbruk. Föreläsaren **Mari Lappalainen**, klimatspecialist på Livskraftscentralernas klimatenhet, ger konkreta tips om vad den enskilda skogsägaren kan göra för att säkra vattenbalansen i sin skog. Det här är en av många utmaningar som klimatförändringarna har orsakat för skogsägare. Regnet faller inte lika jämnt som förr. I stället får vi vänja oss vid utdragen torka, plötsliga skyfall och en allt större oförutsägbarhet i väderleken.

– Vi behöver både hålla kvar vatten i landskapet och leda bort vatten när det behövs. Här i Österbotten saknas naturliga vattenreservoarer, och därför behöver vi tänka mera på att magasinera vatten på lämpliga platser. Det här jämnar ut flödestoppar och påverkar vattenkvaliteten positivt, säger Lappalainen.

Under 1960- och 1970-talet dikades det intensivt i Finlands skogar, det var ett av de största miljöingreppen i landets moderna historia. Syftet var att omvandla blöta och trädfattiga torvmarker till produktiv skog och det var få som tänkte på miljöpåverkan då. Först under 1980-talet växte kritiken och medvetenheten.

Gör om, gör rätt – och prata med rågrannen

I dag vet vi betydligt mer om dräneringsvågens konsekvenser. Även om dikesrensning fortfarande sker, pågår nu också projekt för att restaurera myrar genom att lägga igen diken eller bygga dammar i dem för att höja vattenivån i torvmarken igen.

– Lär känna avrinningsområdet så du vet hur vattnet rör sig genom skogen. Ta reda på vad som händer hos grannen, för det påverkar din skog. Myndigheterna försöker hitta lösningar i form av regionala koordinatorer som kan föra markägare samman, säger Mari Lappalainen.

– Från tiden jag jobbade i Österbotten minns jag hur fint ni samarbetade kring dikning och byggandet av skogsvägar. Det är samma inställning som behövs nu när vi börjar restaurera och planera avrinningen tillsammans, säger **Anna Salminen**, som är konsultativ tjänsteman vid Jord- och skogsbruksministeriet.

Hon föreläste också under konferensen om balansgången mellan att bruka, vårda och bevara.

Vattenbalansen lika aktuell på Island

Temat vattenbalans är högaktuellt även på Island. Det intygar konferensdeltagaren **Ragnhildur Freysteinsdottir**, som är ordförande för Skógarkonur – Skovkvinder Island, ett nätverk för kvinnor inom skogssektorn. Hon har lång erfarenhet inom den isländska skogssektorn och representerar Island i European Forest Network, ett informellt nätverk för skogsföreningar i hela Europa.

– På Island pågår en diskussion om balansen mellan skogsbruk och återställande av myrmarker för att binda kol, där regeringen nu prioriterar myrarna. Det är intressant att jämföra isländska klimatåtgärder med de studier som görs i Finland gällande användning av utdikad mark. Vi har liknande utmaningar här och kan lära oss av varandras framgångar och misstag, säger Ragnhildur Freysteinsdottir.

90 kvinnor på nordisk skogskonferens i Vasa

- Den nordiska skogskonferensen *Framtidens skogsbruk – utmaningar och möjligheter* hölls på Original Sokos Hotel Royal i Vasa den 25–26 september 2026.
- Konferensen arrangerades av Nordiska Skogskvinner, ett nätverk för kvinnor som äger skog, arbetar i skogen eller är verksamma inom skogsindustrin i de nordiska länderna.
- Skogsvårdsföreningen Österbotten rf var lokal värd och välkomnade 90 skogsintresserade kvinnor från Sverige, Norge, Island, Finland och Åland till Vasa.
- Ansvaret för det praktiska arrangemanget hade Skogsgläntan, det kvinnliga nätverket inom Skogsvårdsföreningen Österbotten, som också är en av medlemsorganisationerna i Nordiska Skogskvinner. Skogsgläntan genomförde konferensen i samarbete med Finlands skogscentral och Yrkesakademin i Österbotten.
- Konferensen bjöd på ett fullspäckat program med fältexkursioner, föredrag och paneldiskussioner om skogen. Fredagens tema var *Skogen – en mångsidig resurs* och lördagens tema *Skogsbruk på landhöjningskusten – förutsättningar och utmaningar.*
- Konferensprogrammet planerades utifrån vad som är speciellt för Österbotten och därför sattes fokus på torvmarks- och landhöjningsskogar.

Ofta enda kvinnan i rummet

På skogskonferenser och -träffar utomlands är Ragnhildur Freysteinsdottir van att vara enda kvinnan i rummet, vilket känns lite märkligt för en islänning eftersom det på Island är ungefär lika många kvinnor och män som jobbar inom skogsbranschen.

– På Island är skogsbranschen så pass ny att traditionella könsroller inte hunnit etableras på samma sätt som i de övriga nordiska länderna. De kvinnliga nätverken är viktiga för att skapa förändring, och därför är det så fint att se så många kvinnor samlade här i Vasa nu, säger hon.

Upplever du att det kvinnliga perspektivet på skog är annorlunda än det manliga?

– När en man betraktar ett träd tittar han uppåt och bedömer värdet. En kvinna tittar nog också uppåt, men ↪

Mari Lappalainen, klimatspecialist på Livskraftscentralernas klimatenhet, var en av föreläsarna som tog chansen att följa med på fältexkursion och lära känna andra skogsägare.

Ragnhildur Freysteinsdottir är ordförande för Skógarkonur – Skovkvinder Island, ett nätverk för kvinnor inom skogssektorn. Hon berättar att det på Island pågår en diskussion om balansen mellan skogsbruk och återställande av myrmarker för att binda kol, och konstaterar att Finland och Island har liknande utmaningar på den fronten.

Kerstin Dafnäs från Sverige och Solveig Benjaminsdottir i lunchkön på Original Sokos Hotel Royal i Vasa. Kerstin Dafnäs är aktiv i Spillkråkan, ett nätverk för skogsägande kvinnor med cirka 800 medlemmar spridda över hela Sverige.

Den största utmaningen i Anna Salminens roll som konsultativ tjänsteman vid Jord- och skogsbruksministeriet är den polariserade debatten kring skog och klimat, som förhindrar en effektiv dialog. Hon önskar att alla kunde anstränga sig för att lyssna och försöka förstå varandra så att vi kommer framåt, för klimatförändringarna kräver snabba beslut.

Tre spindlar i nätet: Christel Holmlund-Norrén från nätverket Skogsgläntan inom Skogsvårdsföreningen Österbotten, Pernilla Lindholm som är projektledare för "Skogsbruk i förändring – EDU Forest" vid Yrkesakademin i Österbotten och Nina Myllykangas, näringslivschef på Finlands skogscentral

sedan ner på jorden för att undersöka rötterna och se vad som finns runt omkring trädet. Jag upplever att helhetsperspektivet faller sig naturligare för kvinnor, kanske för att vi är vana vid att hålla många bollar i luften samtidigt. Och helhetssynen är mycket viktig när vi diskuterar klimatfrågor.

Nätverk för kvinnor inom skogsbranschen vågar ifrågasätta etablerade metoder och de främjar nya arbetssätt.

Exkursion till torvmarksskog

Det behövs två bussar för att transportera konferensdeltagarna till en torvmarksskog i Malax på fredag eftermiddag. Här berättar **Inka Piironen** om hur skogsägare kan sköta en torvmarksskog på ett lönsamt och miljövänligt sätt. Piironen är projektchef för Skogscentralens EU-finansierade projekt *Torvmarksskogar i Österbotten, lösningar för minskad klimat- och vattenpåverkan.*

– I Finland är de flesta torvmarksskogar nu i utvecklingsklassen grövre gallringsskog, och nästa utvecklingsklass är förnyelsemogen skog. När det är dags för förnyelse är det viktigt för mig att det görs på ett klimatvänligt sätt. Därför är det så viktigt att sprida informationen nu så länge det finns möjlighet att påverka, säger Inka Piironen.

Under fältexkursionen fick deltagarna också höra **Anna Törnqvist** berätta om skogsvägar och **Jessica Grankull** om drivning. Båda jobbar för Skogsvårdsföreningen Österbotten, Anna Törnqvist som ansvarig för administrativa väglagstjänster och Egenskog-support och Jessica Grankull som skogsvårdsinstruktör med ansvar för drivningstjänster i området Korsnäs–Sideby.

Polariserad debatt bromsar utveckling

Det ställs många frågor under exkursionen, och oavsett vilket tema frågan gäller finns det någon expert i gruppen som kan svara och dela sina erfarenheter. En av dem är **Anna Salminen** som också jobbar med torvmarksskogar, men på ministerienivå. Hon ansvarar för klimatpolitik kopplat till markanvändningssektorn, med ett specifikt fokus på att minska utsläpp och förbättra balansen för kolbindning. En viktig del av arbetet rör hanteringen av torvmarksskogar för att minska de betydande utsläpp som genereras därifrån.

– Den största utmaningen i mitt arbete är den polariserade debatten kring skog och klimat, som förhindrar en effektiv dialog. Det är bråttom och vi borde fatta snabba beslut, men förändringsprocesser får inte gå för fort utan att vi förstår vad ändringarna innebär i människors vardag. Nu gäller det att vara noggrann och lyhörd, säger hon.

Unga måste involveras i klimatpolitiken

För att nå en hållbar utveckling påpekar Anna Salminen att ungdomar behöver involveras i planeringen av klimatpolitiken, så att den speglar hela samhällets värderingar.

– Vi måste acceptera att yngre generationer har ett annorlunda förhållande till skogen, ofta mer kopplat till naturskydd och klimat än till traditionell produktion, säger hon.

Anna Salminen ser den nordiska konferensen i Vasa som en utmärkt möjlighet att få praktiska perspektiv från olika delar av landet, vilket är nödvändigt för att utforma fungerande politik.

– Nätverk för kvinnor inom skogsbranschen vågar ifrågasätta etablerade metoder och de främjar nya arbetssätt. Kamratstödet är också värdefullt när skogsägare ska fatta beslut om exempelvis avverkning. Själv brukar jag ställa samma fråga till flera personer för att få olika perspektiv på saken.

Nätverken stärker självförtroendet

Det är första gången **Aino Marja Neegard** från Finnskogen i Norge deltar i Nordiska Skogskvinners konferens. Hon är på plats för att representera organisationen Kvinner i Skogbruket i Norge och delta i lördagens paneldiskussion ↪

Inka Piironen är projektchef för Skogscentralens EU-finansierade projekt *Torvmarksskogar i Österbotten, lösningar för minskad klimat- och vattenpåverkan.* Under fredagens fältexkursion berättade hon om hur skogsägare kan sköta en torvmarksskog på ett lönsamt och klimatsmart sätt.

Aino Marja Neegard från Finnskogen i Norge berättar att nätverk för skogsintresserade kvinnor har varit avgörande både för hennes personliga utveckling och hennes självförtroende som skogsägare.

Nina Myllykangas, näringslivschef på Finlands skogscentral, leder en paneldiskussion i konferensutrymmet på Original Sokos Hotel Royal i Vasa. Till höger om henne sitter Emma Granfors, som är både skogsföretagare, skogsarbetare, skogsbruksingenjörsstuderande och skogsägare. Bredvid henne sitter Anna Salminen, konsultativ tjänsteman vid Jord- och skogsbruksministeriet och längst till höger Mari Lappalainen, klimatspecialist på Livskraftscentralernas klimatenhet.

Viktoria Svanbäck och Anna Törnqvist från Nykarleby är båda i slutskedet av sina studier till skogsbruksingenjörer och är på plats för att höra diskussionerna om skogen och klimatet. Konferensen är också ett perfekt tillfälle att knyta kontakter. Anna Törnqvist är ansvarig för administrativa väglagstjänster och Egenskog-support vid Skogsvårdsföreningen Österbotten rf, och delade med sig av tips för bra skogsvägar under exkursionen.

om framtidens skogsbruk i Norden, där också Ragnhildur Freysteinsdottir deltar.

– Den här typen av gemensamma mötesplatser för skogsintresserade kvinnor har varit avgörande för min personliga utveckling och mitt självförtroende som skogsägare. Under mitt liv har skogsbranschen utvecklats från att vara mycket mansdominerad till att idag inkludera kvinnor i både administrativa roller och praktiska yrken som skogsmaskinförare.

Aino Marja Neegard ser det som sin uppgift att föra in nya tankar och perspektiv i skogsbruket, samtidigt som hon har förståelse för den äldre generationens tankesätt.

– Som skogsägare strävar jag efter att förena tre centrala delar: ett friskt ekosystem, ett livslångt perspektiv på skogsägandet och en sund ekonomi. Jag vill att de tre delarna ska hänga ihop på ett bra sätt, säger hon.

"Det var det här vi visionerade om"

Kerstin Dafnäs, engagerad i nätverket Spillkråkan i Sverige, var en av initiativtagarna till nätverket Nordiska Skogskvinner år 2017. Den första konferensen hölls i Jönköping 2019 med Skogskvinnorna i Värmland och Spillkråkan som värdar, men när följande konferens skulle hållas i Elverum i Norge 2022 tvingades många att delta på distans på grund av reserestriktioner kopplade till covid-19-pandemin. År 2024 hölls en helt digital konferens arrangerad av isländska Skógarkonur och nu, hösten 2026, är det äntligen konferens på en fysisk plats igen.

– Det känns helt fantastiskt att vara här, det var ju det här vi visionerade om i början. Och det är extra roligt att vara i Finland, vi ville så gärna ha Finland med i nätverket. Förutom Skogsgläntan i Österbotten finns nu också nätverket Skogsintresserade kvinnor på Åland. Det är så spännande att följa utvecklingen som nu sker på flera håll, säger Kerstin Dafnäs.

Konferensen lockade kvinnor i alla åldrar

Christel Holmlund-Norrén är styrelsemedlem i Skogsvårdsföreningen Österbotten och engagerad i nätverket Skogsgläntan. Hon var spindeln i nätet under konferenshelgen och konstaterar efteråt att gänget har haft två fantastiska dagar tillsammans i Vasa.

– Att få vara lokal värd för konferensen var en stor ära och jag njöt av att få se så många kvinnor diskutera skog. Det som gjorde mig speciellt glad var att det var så många yngre kvinnor på konferensen. Det visar att intresse för skog och skogsfrågor finns och att det är värt att satsa tid på att lyssna på sakkunniga och diskutera med andra, säger hon.

Visst var det spännande att hålla i trådarna för ett så här stort evenemang, men det lyckades tack vare en samspelt planeringsgrupp där medlemmarna medlemmarna enligt Holmlund-Norrén har kompletterat varandra på ett bra sätt.

– Nu får vi bara se till att hålla intresset uppe och hitta former för samverkan som passar de skogsintresserade kvinnorna i Finland. Följande konferens ordnas troligen i Sverige år 2028, säger Christel Holmlund-Norrén.